

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

**ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ:
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ,
УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

До 220-річчя з дня заснування університету

*Збірник матеріалів
III Міжнародної науково-практичної конференції
(13-14 червня 2024 р.)*

Харків – 2024

<i>Марущак Є.М.</i> Навчання дорослих у закладах харківського товариства поширення в народі грамотності (1869-1920 рр.).....	63
<i>Просіна О.В.</i> Історія та перспективи розвитку андрагогіки як науки про освіту дорослих.....	68
<i>Штефан Л.А., Кузнецова О.Ю.</i> Організація освіти дорослих у США.....	74

СЕКЦІЯ 4. Зарубіжний досвід в галузі освіти дорослих

<i>Башкір О.І., Марголін А.Г.</i> Показники сформованості дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти під час вивчення іноземної мови.....	77
<i>Боярська-Хоменко А.В.</i> Використання ресурсу освіти дорослих для соціальної адаптації осіб, які отримали тимчасовий захист у Німеччині.....	83
<i>Давиденко Є.А.</i> Інноваційні методи навчання дорослих: міжнародний досвід та можливості впровадження в Україні.....	87
<i>Демиденко Н.М.</i> Теорія та практика зарубіжного досвіду реабілітації учасників бойових дій.....	89
<i>Піддубний Р.М.</i> Особливості формування національно-патріотичного потенціалу воїнів зарубіжних армій.....	94
<i>Родіков В.Г.</i> Використання сучасних цифрових інновацій у військовій освіті: з досвіду зарубіжних країн.....	98
<i>Се Кежань, Боярська-Хоменко А.В.</i> Принципи організації педагогічної взаємодії викладачів у коледжах КНР.....	102
<i>Хрик М.В.</i> Політичне просвітництво дорослих у Німеччині	105
<i>Чжао Цянь, Шен Цянь</i> Формування креативності дорослих засобами народних музичних інструментів у Китаї.....	108
<i>Якименко В.М.</i> Діяльність організацій та державних установ з захисту прав сімей мігрантів у Франції.....	111

СЕКЦІЯ 5. Професійна підготовка, перепідготовка і професійний розвиток педагогів закладів освіти різного рівня

<i>Доброносова Ю.Д.</i> Метакогнітивні навички та горизонт майбутньої професійної самореалізації сучасного педагога.....	115
<i>Korniush H.V.</i> Enhancing engineering students' well-being through foreign language acquisition: a case study at ukrainian engineering pedagogics academy.....	119
<i>Науменко Н.В.</i> Готовність майбутніх учителів початкової школи до організації безпекоорієнтованого освітнього середовища.....	123
<i>Піддячий В.М.</i> Розвиток психічних процесів науково-педагогічного працівника: удосконалення сприйняття.....	128
<i>Попова О.В., Жуков В.П.</i> Стимулювання викладачів ЗВО до вдосконалення їхньої професійно-педагогічної компетентності.....	133

Список бібліографічних посилань

1. Боярська-Хоменко А.В. Принципи навчання дорослих в науково-педагогічній думці країн Центральної та Східної Європи. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Одеса, 2019. Вип. 14. Т. 2. с. 147-150. <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-14-2-29>
2. Голос Г. А. Педагогічне партнерство у ЗВО: доцільність і можливості. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського, 2022. Вип. 3 (140). С. 16-24.
3. Карпенко О.Є., Чепіль М.М. «Педагогічне партнерство» у професійній підготовці вихователів закладів дошкільної освіти. Інноваційна педагогіка, 2023. Вип. 62. Т. 1. С. 170-173. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/62.1.35>
4. 开启新时代中国特色社会主义高等教育强国新征程 (Відкриття нового шляху розвитку країни за рахунок вищої освіти в нову епоху соціалізму з китайською специфікою / Відділ вищої освіти Китаю). URL: http://www.moe.gov.cn/s78/A08/moe_745/201712/t20171204_320494.html
5. 高等教育司 (Відділ вищої освіти Китаю). URL: http://www.moe.gov.cn/s78/A08/gjs_left/s7187

УДК 374.7.035(430)

Хрик М.В.
e-mail: max26wel@gmail.com

ПОЛІТИЧНЕ ПРОСВІТНИЦТВО ДОРΟΣЛИХ У НІМЕЧЧИНІ

Анотація. Стаття розглядає проблему політичного просвітництва дорослих у Німеччині та її значення для України. Зазначається, що німецький досвід може бути корисним для України в контексті розвитку політичної культури, формування громадянського суспільства та впровадження політичних реформ. Підкреслюється складність політичного просвітництва у Німеччині, що охоплює різні аспекти політичної освіти та громадянської участі.

Ключові слова: просвітництво, політичне просвітництво, освіта дорослих, Німеччина, Україна.

Abstract. *The article examines the problem of adult political education in Germany and its importance for Ukraine. It is noted that the German experience can be useful for Ukraine in the context of the development of political culture, the formation of civil society and the implementation of political reforms. The complexity of political education in Germany is emphasised, covering various aspects of political education and civic participation.*

Key words: *enlightenment, political education, adult education, Germany, Ukraine.*

Проблема політичного просвітництва дорослих в Німеччині у контексті її вивчення в Україні має значення з кількох перспектив:

- по-перше, в Україні існує постійна потреба у розвитку політичної культури і свідомості серед громадян, що є важливим аспектом будь-якої демократичної системи. Німеччина, як одна з провідних країн Європейського Союзу, має багатий досвід у цій сфері, який може бути корисним для України;

- по-друге, розуміння політичного процесу, механізмів влади та участі громадян у політичному житті є важливим для становлення громадянського суспільства в Україні. Вивчення практик Німеччини може надати цінний контекст та приклади для покращення політичної освіти та просвітництва в Україні;

- по-третє, через наявне геополітичне становище України, її аспіраціями до європейської інтеграції та потребою у внутрішніх реформах, зокрема у політичній сфері, досвід Німеччини може надати важливі вказівки щодо ефективних стратегій та інструментів впровадження реформ. Таке вивчення може сприяти покращенню якості демократії та зміцненню державних інститутів в Україні.

Установлено, що політичне просвітництво дорослих у Німеччині є складною та міждисциплінарною областю, яка охоплює різноманітні аспекти політичної освіти, громадянської участі та формування громадянської культури [3]. Ця сфера досліджень включає в себе аналіз історичних, соціологічних, педагогічних, психологічних та політичних аспектів, які впливають на формування політичної свідомості та поведінки громадян у Німеччині.

Зазначимо, що специфіка політичного просвітництва дорослих у Німеччині визначається рядом чинників. Зокрема, це історичний контекст країни, яка пройшла складний шлях від тоталітаризму до демократії після Другої світової війни. Цей досвід впливає на підходи до

політичної освіти та просвітництва, спрямованих на забезпечення демократичних цінностей та розвиток громадянського суспільства [4].

У сучасному контексті підходи до політичної освіти в Німеччині спрямовані на забезпечення рівних можливостей для всіх громадян у вільному вираженні своїх політичних поглядів, критичного мислення та участі в громадському житті. Це охоплює різні аспекти, включаючи освіту про права та свободи, громадянську культуру, медійну грамотність та уміння аналізувати політичні події [1].

Демократичний досвід Німеччини слугує прикладом для багатьох інших країн, зокрема України. Вивчення цього досвіду дозволяє краще зрозуміти, як політична освіта може сприяти розвитку демократичного суспільства, підвищенню рівня політичної культури та забезпеченню активної участі громадян у прийнятті рішень [2].

Другим важливим аспектом є система освіти та освітній процес в Німеччині. Заходи з політичного просвітництва дорослих інтегруються в систему загальної, професійної та додаткової освіти. Вони охоплюють різні форми навчання, від формальних курсів та семінарів до неформальних освітніх заходів у громадських організаціях та установах культури.

Третім аспектом є роль різноманітних акторів у сфері політичного просвітництва дорослих. Це включає в себе державні і недержавні організації, політичні партії, громадські об'єднання, медіа та інші інституції, які активно залучені до здійснення політичної освіти.

Політичне просвітництво дорослих у Німеччині має за мету створення умов для розвитку критичного мислення, усвідомлення політичних прав та обов'язків, активної участі в громадському житті та підтримки демократичних інститутів [2]. Вивчення цієї сфери дозволяє краще зрозуміти процеси формування політичної культури та освіти дорослих у Німеччині, що може бути важливим для розвитку подібних ініціатив в інших країнах, включаючи Україну.

У висновку можна сказати, що проблема політичного просвітництва дорослих у Німеччині має важливе значення для України з кількох перспектив. Так, німецький досвід у цій сфері може бути корисним для України, де постійно відчутна потреба у розвитку політичної культури серед громадян. Розуміння механізмів політичного процесу та участі громадян є важливим для становлення громадянського суспільства в Україні. Досвід Німеччини може надати важливі вказівки для впровадження реформ у політичній сфері та зміцнення демократії в Україні. Зазначимо, що політичне просвітництво дорослих у Німеччині є

складною і міждисциплінарною областю, яка охоплює різні аспекти політичної освіти та громадянської участі. Це вивчення може сприяти подальшому розвитку схожих ініціатив в Україні та інших країнах.

Список бібліографічних посилань

1. Böhme, L. Politische Bildung für Schülerinnen und Schüler mit sonderpädagogischem Förderbedarf. Frankfurt am Main, 2019. 556 s.
2. Kenner, S. Politische Bildung – Bildungsaufgabe mit Verfassungsrang? *Demokratie, Demokratisierung und das Demokratische: Aufgaben und Zugänge der Politischen Bildung* : Springer Fachmedien, Wiesbaden, 2020. S. 31–48. https://doi.org/10.1007/978-3-658-29556-1_3
3. Боярська-Хоменко А.В. Освіта дорослих у Німеччині: реалії та перспективи розвитку. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. С. 180–184.
4. Боярська-Хоменко А.В. Основні підходи до визначення поняття «освіта дорослих» в країнах Центральної та Східної Європи. *Педагогічний дискурс*. Хмельницький, 2017. Вип. 23. с. 18 – 22

УДК 374.7.015.31:780.61/.66(510)

Чжао Цянь

e-mail: 602214253@qq.com

Шен Цянь

e-mail: 714516878@qq.com

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ДОРΟΣЛИХ ЗАСОБАМИ НАРОДНИХ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У КИТАЇ

Анотація. У статті розкрито важливість використання народних музичних інструментів для формування креативності серед дорослих у Китаї. Акцентовано увагу на багатогранності китайської музичної традиції та потенціалі її впливу на особистісний і культурний розвиток. Автори визначають основні переваги використання народних інструментів для стимулювання креативності та надають огляд існуючих курсів та програм навчання у цій області.